

Datum
2023-05-02Dnr
18/2023
Er referens
U2022/03802Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Allmänt fritidshem och fler elevers tillgång till utveckling, lärande och en meningsfull fritid (SOU 2022:61)

IFAU svarar utifrån vårt uppdrag att utvärdera åtgärder inom utbildningsväsendet och vår ambition att leverera goda kunskapsunderlag baserade på forskning.

Sammanfattning

- IFAU är positiv till förslaget om att alla elever ska erbjudas utbildning i fritidshem ett visst antal timmar per år fram till och med vårterminen det år de fyller 10 år (s. 98).
- Om skattemedel ska användas till att göra fritidshem delvis avgiftsfritt är en fråga om politiska prioriteringar som IFAU inte tar ställning till. IFAU tycker dock att förslaget om avgiftsfrihet kunde ha utretts mer (s. 98).
- IFAU är positiv till utredningens förslag om att lägga till levnadsvillkor som ytterligare grund för utökad behov av fritidshem (s. 116).
- IFAU delar utredningens bedömning att en eventuell reform om införande av ett avgiftsfritt allmänt fritidshem ska följas upp och utvärderas (s. 279).

Diskussion

IFAU delar utredningens bedömning att det ur ett likvärdighetsperspektiv är problematiskt att de barn som växer upp med sämre socioekonomiska förutsättningar, och som potentiellt skulle gynnas mest av fritidshem, inte har samma tillgång till fritidshemmets utbildning som andra barn.

Utredningens förslag innebär att fritidshem blir helt eller delvis avgiftsfritt för alla, dvs. även för barn vars föräldrar har goda inkomster. Ett alternativ som skulle vara mindre kostsamt för kommuner och stat är att göra fritidshemmet avgiftsfritt endast för familjer med lägre inkomster. En nackdel med ett sådant förslag är att det riskerar att leda till mindre incitament till arbete för dessa familjer, då högre arbetsinkomster kan medföra att de förlorar rätten till avgiftsfritt fritidshem. Det är därför inte uppenbart att ett sådant alternativ

Datum

2023-05-02

skulle vara mer önskvärt. IFAU anser dock att det skulle ha varit värdefullt om utredningen hade vägt dessa två alternativ mot varandra.

För att säkerställa att det är möjligt att utvärdera reformens effekter bör den införas på ett sätt som underlättar utvärdering, t ex ett stegvis införande över landet eller genom en försöksverksamhet i ett urval av kommuner.

I detta ärende har generaldirektören Maria Hemström Hemmingsson beslutat. Caroline Hall har varit föredragande.

Maria Hemström Hemmingsson